

DEBRECZENI UJSÁG

HÁJDUFÖLD

Felolós szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3—43. Kádóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1—41

Csúsztatási ára egy óra 2:40 P. Negyedévre 7 P
Félóra 14 P. Egész évre 26 P. Egyss. szám ára
hétköznap 10, vasárnap 20 fillér

Ma féláru jegynap olvasóinknak az Urániában

A hitelezet biztosítása

Irta: dr. Rubinek István.

A nemzet a kormánytól most nem várt hosszú időre szóló programot, amely illuzórikus is akkor, amikor a programok és elgondolások tulajdonképpen hónapról-hónapra, sőt napról-napra változnak és újabb elgondolásokat tesznek szükségessé. Az, amit a nemzet ettől a kormánytól vár: *a rednk nehezede, a társadalom minden rétegét egyformán sújtó súlyos gazdasági válság enyhítése.* Ha azt a programot, amelyet Károlyi Gyula gróf miniszterelnök hivatalbalépésekor a képviselőház és az ország elé terjesztett, részleteiben taglaljuk, akkor mint objektív embereknek meg kell állapítanunk, hogy azok a tervek, amelyek ebben a programban foglaltak, végrehajtásuk esetében alkalmasak is a válság enyhítésére.

Megnyugvással vehettük tudomásul, hogy a kormány a takarékoságot állította be programjának tengelyébe. Nagyon helyes és bölcs elgondolás ez, mert egy nemzetnek, amelyet erőforrásaitól megfosztottak, amelynek több, mint kétharmad-részt elvették a békeszerződésben, első kötelessége az, hogy államháztartásnak berendezése során a takarékoságot elvét a legmesszebbmenő mértékben érvényesítse.

Természetes, hogy a takarékoság elve végrehajtásának is megvannak a maga határai. Hiszen a túlzásba menő takarékoság épp olyan káros volna, mint amilyen káros magának a takarékoságnak elvének mellőzése. Ezzel kapcsolatban azonban — az államháztartás egyensúlyának biztosítása érdekében — nem térnünk ki a jövedelmek fokozása elől sem. A takarékoság önmagában véve tiszteltetreméltó elv ugyan, de nem elegendő arra, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között biztosítsa az államháztartás egyensúlyát. Aonban itt is áll az az elv, hogy megvannak a jövedelem fokozásának is a maga természetes forrásai, amelyek az ország egyes polgárainak teherviselő képességéből adódnak. Igénybe lehet és kell is venni az ország lakosainak teljesítő-képességét, amikor az ország jövőjének biztosításával, gazdasági helyzetének egészséges alapokra való fektetéséről van szó, de csak olyan keretek és korlátok között, hogy ez az állam lakosai megélhetésének biztosítása mellett — azok teherviselőképességét túl ne haladja. Mert amilyen baj az, ha az államháztartás egyensúlya megbillen, éppen olyan baj a nemzet gazdasági életére az, ha az állam egyes polgárait rakott terhek túlmenni az azok teherbíróképességén. Az államháztartásnak egyensúlya nélkül a magánháztartások egyensúlya, a magánháztartások zavartalan élete el sem képzelhető.

Ennek elérésére azonban most már egyik legfontosabb feladata a kormánynak a *hitelezet rendezése.* Mert mindaddig, amíg a hitelezet egészséges alapokra fektetve nem lesz, gazdasági életet és különösen mezőgazdasági életet egészséges alapokon elképzelni sem lehet. Ezt célozza

a képviselőház elé legutóbb, a Ház osztatlan tetszése mellett beterjesztett törvényjavaslat is, az *uzsora-örvény módosításáról.* A mai súlyos gazdasági viszonyok közepette nincs foglalkozási ág, amely a 14—16%-os kamatterhet elbírná; a mezőgazdaságnak pedig egyenesen esődiét jelent

lenti a — sajnos — ma már az uszora határain túlnemő kamatterhet. Ennek a törvénynek megalkotása erőteljes lépést jelent majd a hitelezet egészséges alapokra való rendezése felé, amelynek során Isten segédelmével, mégis kilábalunk majd a mai nehéz viszonyokból.

PÉLDÁTLANUL TOMBOLÓ VIHART RENDEZETT A BALOLDAL A HÁZBAN

A magyar kormány nem vezetheti be a munkanélküli segélyt

— mondotta Károlyi Gyula gróf és Ernst Sándor

Izgalmas személyeskedések a szociáldemokraták és Rassay Károly között a munkanélküli segélyek körül — Minden foglalkozási ág egyformán részesül az inségakcióban

Apponyi Albert gróf hatalmas beszédet mondott a kibontakozásról

Budapest, november 17.

A képviselőház keddi ülésén *Fábián Béla* napirend előtt a szövetkezetek ügyét tette szóvá. A szövetkezetek állami pénzzel való támogatásának megszüntetését sürgette.

Kencz Béla kereskedelmi miniszter elismerte, hogy bajok vannak, ehhez a válsághoz azonban szorítkozva kevés közül van a szövetkezeteknek. A szövetkezetek működését felelőssé tenni nem lehet a válságért. Sikrúszállunk minden olyan törekvés ellen, amely az ipari és kereskedelmi vállalkozás terén a verseny egyenlőtlen létfeltételeit akarja megteremteni. Eleget teszek annak a kívánságnak, hogy az iparfejlesztési törvény életbeléptetésétől számított egy éven belül felülvizsgálattom a közüzemeket.

A munkanélküli segélyek ügye

Szilágyi Lajos a munkanélküli segélyek ügyében szólalt fel napirend előtt. Megdöbbenéssel olvastuk tegnap — mondja felszólalásában —, hogy a szakszervezeti tanács megállapodott a kormánnyal a munkanélküliek készpénzsegélyezése tárgyában. Ez a kérdés elvi jelentőségű. Ha ez a hír igaz, akkor mit csináljunk azokkal, akik nem tartoznak a szakszervezetek kötelekébe? Kétségtelen, hogy ez a hír magyarul azt jelenti, hogy a Szakszervezeti Tanács abba a helyzetbe került, hogy állítólag állami pénzeket osztogasson segély címen. Minden elfogulatlan embernek tiltakoznia kell az ellen, hogy a nyomor kérdésében elsőbbségi sorrend állítsák fel. Tiltakozni kell az ellen, hogy az ipari munkásságot és alkalmazottakat kiragadják az ország lakosságának tömegéből és előnyben részesítsék.

Ernst Sándor népielőtti miniszter Szilágyinak válaszul, hangzóttatta, hogy nincs szó a *munkanélküli segélyről*, mert Magyarország mai helyzetében nem is vállalhatna ilyen kiszámíthatatlan összegű terheket. Az sem fedti a valóságot, hogy a kormány megállapodott volna már a szakszervezeti tanáccsal. Sem írásbeli, sem szóbeli megállapodás nincs. Csak az történt, hogy a szakszervezetek vezetői és más kategóriák megbízottai feltárták a kormány előtt helyzetüket és segítséget kértek.

A kormány a természetbeni segély utjáról nem tért le. Pénzbeli segélyezés volt a multban is s ez lesz jelenleg is, mert másképp az akció nem lehet lebonyolítani. Budapestben például nemigen lehet gabonát osztogatni. Nagyon igazságtalan volna az, ha a munkásság segélyezésével szemben az adófizetők fiúreire hivatkoznának, mert a munkástársadalom éppen olyan jogi tényezője az államnak, mint minden más társadalmi egyület.

A kormány a legnagyobb igazságossággal szándékszik az akciót lebonyolítani s az az álláspontja, hogy a munkásságot segíteni kell. A munkásság is kiveszi részét az adófizetésből. Senkit nem akar a kormány előnyben részesíteni, de azt sem akarja, hogy valaki hátrányos helyzetbe kerüljön. A munkásság szervezetei körülbelül 150 ezer pengőt kapnak szétosztásra. Más szervezetek ennél nagyobb összegeket kaptak. Az összegek szétosztását a legszigorúbban ellenőrzik és gondoskodtak arról, hogy egy fillér se menjen más célra, mint amit kijelölték. Magyarországot és a magyar társadalom minden rétegét az európai államokkal összefüggésben szokta tekintetbe venni. Ezt a meggyőződését nyíltan vallja, de ezen

tul egy lépéssel sem megy. Ép ezért rosszul esett neki Szilágyinak az a kijelentése, hogy az 1918. évi jelentések kezdenek visszatérni. A jelenlegi kormány nem halad más irányban, mint az előző kormány. A munkásság szakszervezeteinél megvizsgálták azt, hogy a szervezet valóban fejtett-e ki szociális tevékenységet és osztott-e segélyeket. A kormányt elárásában az vezeti, hogy igazságosan, tisztességesen és becsületesen oldja meg a kérdést. (Helyeslés.)

Rassay Károly és Peyer Károly, akik Szilágyi beszéde alatt erősen összeszólkóztak, személyes ügyben kértek szót az elnöktől, aki azonban az idő előrehaladtságára való tekintettel az ülés végre adta meg az engedélyt.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beterjesztte az 1931—32. évi statisztikai munkatervre vonatkozó jelentését, majd áttérték a kormányjelentés feletti vitára.

A kormány jelentésének vitája

Jánossy Gábor védelmébe vette az elmúlt kormány intézkedését. Meskó Zoltán szerint tegyük le a pénzügyi kompaszt a Ház asztalára. Jánossy Gábor: A kormány végig fel belföldi kölcsönt azoktól, akik a bankzárlat előtt kisibolták pénzüket külföldre. Így körülbelül 300 millió pengőt kereshetne az állam és átsegíthetné a bajokon.

Kaból Lajos reflektál Szilágyi felszólalására és megdöbbenésének ad kifejezést, hogy akad törvényhozó, aki kifogásolja a munkanélküliek támogatását.

Szilágyi Lajos: Ilyen törvényhozó nincs.

Esztergyálos János: Ön az, aki sajnálja a munkásoktól a segélyt.

A lap ára 10 fillér

ERZSEBET NAPRA

SZENDVICSEK ÉS
HIDEGFELVAGOTTAK
NAGY VALASZTEKBAN

BÖDÉNÉL

TALAK DISZITÉSÉT
DIJTALANUL VALLALOM.
KOSSUTH-U. 57. CSAPÓ-U. 10
T. 9-54. T. 6-77.

Kabók Lajos követeli, hogy a munkanélküli segélyekről törvényesen gondoskodjék a kormány. Behatóan foglalkozott a Bethlen-kormány pénzügyi és gazdasági politikájával. Tiltakozott az állami vas-, acél- és gépgyár, valamint a diósgyőri vasgyáraknak állami kézbe való kiszolgáltatása ellen. Országos érdek, hogy ezek az üzemek továbbra is az állam kezében maradjanak. A jelentést nem fogadta.

Apponyi nem vállalkozik sem a vádló, sem a védő szerepére az előző kormányval szemben

Ezután nagy érdeklődés mellett Apponyi Albert gróf szólalt fel, aki több mint egy órai beszédében fejtegette ki álláspontját a kormány jelentésével kapcsolatban.

Beszédének elején rámutatott arra, hogy a vita során a szónokok az előző kormány működését részint bíralták, részint védelmezték, nem vállalkozik sem a vádló, sem a védő szerepére. Az tagadhatatlan, hogy a múlt kormány hibái között sok van, amit előre nem tudunk, nem láttunk és nem láthatunk. Még van evődnye arról, hogy annak a pénzügyi és gazdasági krízisnek, amelyben vagyunk, összefüggése van a világválsággal. A mi helyzetünket még súlyosabbá teszi, hogy a trianoni szerződés Csonka-magyarországot vállalta rá, hogy az igen nagy összeben jelentkező nyulijterheket.

Hangsúlyozta ezután, hogy ma nem vagyunk abban a helyzetben, még nincs meg az a lélektani atmoszféra, amely a múlt kormányzat teljes igazságos megbírására alkalmas. Az egyik oldalon le vannak kötve az emberek saját reputációjuk érdekében szükségesnek tartják, hogy mindent a legszebb szövegben tüntessenek fel, a másik oldalon pedig azok állanak, akik a kormányt mindig figyelmeztették hibáira és most nem tagadják meg önmaguktól azt az elégtételt, hogy rá ne mutassanak arra, hogy az események nekik adtak igazat.

A kormány feladatai

Hogy valaki a kormány jelentését tudomásul veszi-e vagy nem, tulajdonképpen sorsdöntő politikai kérdés is, mert ennek a jelentésnek tudomásul nem vétele ugyanazokkal a politikai következményekkel járna, mint a költségvetési aprópráciának megtagadása. En a kormány által

helyett ma mindenféle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és olcsó árban
Porosz szén
Gabányi Sándor utóda
LANG MIKLÓS Debrecen legregibb cégénel
Csapó-utca 28. szám. Telefon 4-49.

beterjesztett jelentést tudomásul veszem. (Helyeslés a jobboldalon és a középben.) A tárgyilagossá kritikanak kifejtése mindig kívánatos. Nem teheti magáévá a miniszterelnöknek azt a felfogását, hogy átfogó gazdasági programot nem lehet adni. Senki sem ringathatja magát abban az illúzióban, hogy a mai súlyos helyzet egy félév múlva elmúlik. Most hosszú, nehéz időt kell átelnünk s ennek következtében nem szabad elhanyagolnunk a krízis enyhítésének lélektani oldalát. A kormánynak most az a feladata, hogy az államháztartás egyensúlyát rendbe hozza és hogy a közgazdasági erőket fenntartsa. A közgazdasági erőket fenntartására nézve a kormány részletes programot nem adhat, mert ez más hatalmas államoktól és mindenféle eseményektől függ.

Apponyi Albert gróf beszéde további folyamán a népszövetségi bizottság jelentésével foglalkozott. Az államháztartás egyensúlyának kérdésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy tekintetbe kell venni a lélektani motívumokat is. Nem vár nagy hatást a vagyonosabb társadalmi rétegek nagyobb arányú megadóztatásától, mert Magyarországon kevés a vagyon.

Az adóztatásnál a fizetés nem-akarását kérelmetlenül kell büntetni. A fizetni nem tudókkal szemben viszont méltányosan kell eljárni, mert ez a termelők érdeke is. Hosszabb időre kell számolni azzal, hogy nehéz lesz a helyzet, ezért a terheket olyan módon kell megszabni, hogy azok ne merítsék ki egyszerre a társadalom erejét.

Nem lenne helyes új képviselőválasztás

Az inszégakció nagyon dicséretes céljával: „ne legyen éhező ember az országban”, teljesen egyetért. A miniszterelnököt nem lehet kívánni, hogy kijelentse azt, hogy egészen új politikát kezd, mert ez csak új választás mellett volna lehetséges. Márpedig az ország reputációja érdekében sem tartaná helyesnek, hogy a jelenlegi választói törvény alapján most újra választanak. A pénzügyi politika terén változás állt be. Külpolitika terén nem kíván változást. E tekintetben a Bethlen-kormány bátran állhat az emberség itélőszéké elé. *Megszerezte Franciaország bizalmát anélkül, hogy lemondott volna külpolitikájuk végcéljáról, a revizióról.* Megnyugvással veszi tudomásul, hogy a külügyek vezetése ugyanannak a férfinak kezében van, aki már ezen a téren szép eredményeket ért el. A szomszédállamokkal olyan atmoszférát kell teremteni, amely nem gátolja meg az egészséges gazdasági együttműködést, hanem a gazdasági kérdéseket politikamentessé teszi. A nemzet hangulatának kifejezésre kell jutnia a parlamentben. Rendszerváltásra van szükség, s e téren megelégszik átmeneti intézkedésekkel is. Az ország biztonságát az adja meg, ha minden társadalmi réteg összefog és a népet bevonják az alkotmányba.

Apponyi Albert gróf beszédét nagy tapsal és éljenzéssel fogadták, majd az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után elfogadták az elnök napirendi indítványát, amely szerinti a vitát holnap folytatják.

Rassay és a szociáldemokraták viharos üssétzése

Peyer Károly Szilágyi Lajos napirend előtti felszólalására válaszul tiltakozott az ellen a beállítás ellen, hogy a szakszervezetek politikai szervezetet jelentenek. A belügyminiszter ellenőri a szakszervezetek működését. Különben a segélyezésbe nemcsak a szakszervezeteket vonják be, hanem minden egyesületet, amely a munkanélküliek segélyezésével foglalkozik. Szilágyi Lajos régebben olyan egyesületnek volt tagja, ahol kártyázás folyt és a pinkapénzeket politikai célokra fordították.

Szilágyi: Majd megfelelek ezzel. Rassay Károly szólalt fel ezután, tiltakozva egyik szociálista képviselőnek az ellen a megjegyzése ellen, hogy Rassay sajnálja az 5 pengőt a szociálista munkásoktól. Ilyen demagóg kijelentés nem való a magyar parlamentbe. En csak azt a kérdést vettem fel, — mondotta — mi lesz az ügyvédekkel, orvosokkal, kereskedőkkel, iparosokkal és a mezőgazda-

Károlyi: a kormány nem gondol a munkanélküli segély behozatalára

— Rendre! Rendre! — kiáltották a jobboldalon.

Rassay: Örülök, hogy most az egyik közbeszóló megerősítette ezt az információt. Hosszas zaj után Rassay befejezte beszédét, amely után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök szólalt fel és bejelentette, hogy a kormány nem gondol munkanélküli segély behozatalára, nemcsak elvi, hanem anyagi szempontból sem. Munkanélküli segélyt ez az ország nem adhat. Az inszégakcióba lehetőleg az összes inszégben szenvedőket bevonják. Az inszégsegélyek kiosztásánál semmiféle párti szempontok nem jöhetnek tekintetbe, ezért a különböző társadalmi és karitatív egyesületekre bizzák annak szétosztását. Természetesen a kormány ellenőri a szétosztást, a kormány helyesebbnek vélte, hogy a rendelkezésre álló összeget készpénzben osszák szét a fővárosi munkanélküliek, illetőleg a segélyre rászorulóknak között.

A viharcsengő nem képes elnyomni a lármát

A miniszterelnök felszólalása után újból Szilágyi Lajos szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy több, mint 7 éve nem tagja semmiféle klubnak, vagy körnek. De amikor a demokrata klubnak volt az elnöke, a szociáldemokraták mindig szívesen látott vendégek voltak a pártkörben az evésben és ivásban. (Nagy zaj a szociálisták között.)

Esztergályos János: Nevezze meg, kik voltak ott!

Az elnök hiába csenget, majd a nagy zajban Esztergályos újra közbekiált: Tessék megnevezni azokat, mert különben rágalmozó!

Szilágyi Lajos a nagy zajban hangsúlyozta, hogy másodszor nem leszünk tunyák, tanultunk az 1918. eseményekből.

Buchinger Manó: Ez a beszéd azt bizonyítja, hogy semmit sem tanultak. Arról beszéljen, hogy milyen szíveségeket tett Ön nekünk?

Majd ezután állandó zaj közepette Rassay, Szilágyi polemizáltak egymással.

Weltner Jakab kijelentette, hogy ő továbbra is követelni fogja a munkanélküliség biztosítását.

Az elnök a percről-perere növekedő

sági munkások segélyezésével. Majd hangsúlyozta, hogy különböző alkalmakkor mindig sürgette az inszégakció helyes elintézését. (Nagy zaj az egész Házban.)

Kabók átkiált a jobboldalra: Meny nyit herdáltak el?

A zaj egyre fokozódik, a szociálista képviselők a padokat varik, az elnök hiába csenget.

Jánossy Gábor: Egy kis viharcsengőt kérek!

Egyre tovább tartó zaj közepette folytatta tovább Rassay beszédét.

— A szociálisták 5 millió pengőt kérnek a kormánytól — mondotta Rassay.

Peyer: Ez valótlan.

Rassay: Olvastam ilyen beadványt. (Nagy zaj.)

Buchinger: Sok ilyet olvashat!

Rassay: Tudomásomra jutott, hogy szociálista részről kijelentették, hogy nem jó néven veszik, ha ezzel a kérdéssel a polgári lapok foglalkoznak.

Kertész Miklós: Az Önök lapjaira lesz veszedelmes, ha ilyen értelemben foglalkoznak vele.

Rassay: Engem nem lehet azuj fe nyegetni, hogy a munkanélküliek mit fognak csinálni. (Óriási izgalom az egész Házban.) Tudomásomra jutott egy olyan szociálista kijelentés, hogy 4 ezer munkanélküli meg fog jelenni a szerkesztőségekben és szétveri a szerkesztőségeket. (Nagy zaj és felkiáltások minden oldalról.)

Peyer: A Kurirt arra sem érdemesítik a munkanélküliek, hogy leköpjék

zajt alig volt képes helyreállítani, a viharcsengő is kevésnek bizonyult a lármát elnyomására s ezért félbeszakította az ülést, aminek újra megnyitása után Büchler Józsefet, valamint Szilágyi Lajost mérsékleltre intette.

— Ilyen beszédet készítik elő a dik-taturát — mondotta az elnök. — Minden képviselőnek vannak kötelességei a parlamenttel szemben.

Szedler Ferenc: En nem ismerem ezt a parlamentet.

Czettler Jenő: Akkor mondjon le a mandátumáról.

Mint hogy 5 perces szünet után az elnök újból megnyitja az ülést és felkéri a képviselőket, hogy őrizték meg a parlament tekintélyét. Büchler tovább folytatja beszédét s azt állítja, hogy Szilágyi Lajos a városházán telekkisajátítási ügyekben járt közbe.

— Szentelen, álváló hazugság! — kiáltja Szilágyi Lajos.

Büchler József és Szilágyi Lajos újabb felszólalása után az ülés félpergykor véget ért.

Mindenütt beszélnék az előkelő budapesti

BRISTOL SZÁLLO

olcsó árairól (Szobák 4a fekvéstől függően) kitűnő napi elátással, már 12 pengőből kaphatók, Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre néltányos áron. Bristol menü 2 pengő 40 fillér. Mindennap 6 órai tea és tánc. Vacsora rendes polgári áron. Tánc. Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények.

BRISTOL SZÁLLO

Budapest—Dunabent

Eladó Simonyi-ut 12. számú emeletes villa

hatszobás elosztható lakással, 1932. május 1-ére beköltözhető, központi fűtés, fedett és nyitott terasz, teljesen alapincézve, első rendű békebeli építkezés. Megtekinthető 9-12 óra között. — Telefon 3-55. szám.

Kétmilliókétszáz ezer pengő áll a kormány rendelkezésére az inségakció céljaira

Az egységspárt kizsardza képviselőinek értekezlete

Budapest, november 17.
Mayer János kizsardzaminiszter elnöklése alatt mintegy harminc kizsardz-képviselő kedden délután tartotta szokásos havi értekezletét a kizsardzaminiszterium helyiségében.

Temesváry Imre jelentést tett a megváltott földek árának mérséklése kérdésében kiküldött bizottság működéséről és bejelentette, hogy komoly számítások alapján ebben a tekintetben a kormánynak megfelelő intézkedése várhatók. Az értekezlet utasította Temesváry Imrét, hogy a tárgyban megfelelő parlamenti akciót kezdeményezzen.

Az értekezlet ezután az általános politikai helyzettel foglalkozott. Mayer János kizsardzaminiszter a helyzet ismertetése során rámutatott arra, hogy ma amikor a közgazdasági törvényszerűségek egyik napról a másikra megváltoznak és a kereskedelmi szerződéseket a valutáris nehézségek illuzórikussá tehetik, közgazdasági programot adni nem lehet. Az elmúlt évek beruházási politikájáról szólva hangzott, hogy a beruházások nyomában gazdasági fellendülés támadt, amely ha nem következik be, már előbb beállt volna az a gazdasági pangás, amelynek súlyát ma a munkás és munkaadó egyaránt éri.

Mayer János ezután az inségakció lebonyolítását ismertette. Rámutatott arra, hogy a földművelésügyi miniszterium útján a mezőgazdasági népesség

támogatására irányuló akciónak az inségakcióban kb. egymillió pengő áll rendelkezésére. Az akció másik részének lebonyolítására, amelyet a népjóléti miniszterium vezet, kb. 1.200.000 pengő áll rendelkezésére. Az akciónak mindkét részét a közigazgatási hatóságok közbenjöttével ellenőrzés mellett jórészt társadalmi szervek bevonásával bonyolítják le.

Az inségakció kérdésében több felszólalás után az az egyhangú felfogás alakult ki, hogy a munka és kereset nélkül álló népesség támogatása a mai súlyos viszonyok mellett elkerülhetetlen. Az akciónak azonban nem szabad munkanélküli segély jellegét öltenie, mert ilyen segélyeket sem temelésünk, sem pedig társadalmunk nem bír meg. Nem volna helyes a támogatásnak gondolatával politikai szempontokat hozni kapcsolatba, mert az inségakciónak az az eredményre kell, hogy legyen, hogy a segélyezésre szorulókon a társadalom minden rétegében egységesen segítsen, ezáltal is előmozdítva a társadalmi rétegek egybeforrását. Eppen ezért nem volna helyes a megoldásnak az a módja, amely az egyes pártok között féltékenységet kelthetne. Elhatározták, hogy a fentiek értelmében kérésrel fordulnak a kormánynak, hangsúlyozva, hogy egységesen támogatják a kormányt ebben a kérdésben.

Az értekezlet ezután véget ért.

Az egységspárt állásfoglalása az inségakcióból a szakszervezeteknek juttatott százötvenezer pengő ügyében

Budapest, november 17.

Az egységspárt tagjai közül ma este többen a párt helyiségeiben megbeszélésre ültek össze, amelyen részletesen megvitatották a parlament mai, keddi ülésének eseményeit. E megbeszélés során felvetődött, hogy milyen módon lehetne ellensúlyozni azt a felszólalásokban és közbeszólásokban a szociáldemokrata képviselők részéről az egységspárt ellen elhangzott vádat, mintha az egységspárt tagjai sajnálnák a szociáldemokrata szakszervezetek inséges tagjainak nyújtott 5 pengős segélyeket. Egyhangú álláspont jutott kifejezésre e tekintetben, még pedig az, hogy a párt a 150 ezer pengős összegnek az inségakcióban való felhasználását egyáltalában nem kifogásolja, sőt ezt helyesli, de a felhasználás módja ellen emelnek kifogást.

A megbeszélésen résztvevőknek egyhangú kívánsága arra irányul, hogy a szerdai ülésen a párt nevében annak egyik tagja a Ház napirendje előtt juttassa kifejezésre ezt az álláspontot. E kérdéssel egyébként az egységspárt értekezlete csütörtök délután foglalkozik.

A józsaiak egy része Debrecenhez akar csatlakozni

Indítvány a képviselőtestülethez — Debrecen nem nagyon örülhet a csatlakozási mozgalomnak

A szomszédos Józsa községben az elmúlt hetekben igen érdekes mozgalom indult meg, amely arra irányul, hogy Józsa község csatlakozzék Debrecenhez. Erre vonatkozólag a képviselőtestületi tagok egy része már indítványt is adott be, amelyet legközelebb tárgyalni fognak a képviselőtestület ülésén.

A mozgalom vezetői azzal indokolják a csatlakozási mozgalmat, hogy Debrecenben csak 50 százalék pótdódot kell fizetni, míg Józsa pótdója megközelíti a száz percentet. A Józsa közvetlen közelében levő 800 lelkes

számláló Hadházy Zsigmond telep ugyanis Debrecenhez tartozik már. A mausi tanyákat szintén Debrecenhez csatolták és így ugyanis előbb-utóbb szükségessé válik, hogy ott egy tanynai kirendeltséget létesítsen a város. Ez a kirendeltség már könnyen elláthatná Józsa adminisztrációját is. További indoklás az, hogy a régebbi időkben maga Józsa község is Debrecenhez tartozott.

A község közel fekszik Debrecenhez és a sűrű vonattáratok, a jó országot is nagyon megkönnyítik a közlekedést.

Természetesen ez amozgalom nem terjed ki Józsa község összlakosságára és egyelőre csak egy kisebbség óhajtja a csatlakozást. Nagyon kétséges az is, hogy vajon Debrecen város mennyiben örülne ennek a csatlakozásnak. Nem hisszük ugyanis, hogy Debrecen város, amely ugyanis elproletarizálódott, jól járna azzal,

hogy egy ilyen község csatlakozna hozzá, amely szintén nagy proletár tömegekkel rendelkezik, melyek újabb megterhelést jelentenek a szegény segélyezésben, adminisztrációban és egyéb kiadásokban. Ertesüléseink szerint a község hivatalos vezetői is azon az állásponton vannak, hogy a csatlakozásra nincs szükség.

Összeállították a debreceni Horthy Miklós kórház megnyitó ünnepségének programját

Dr. Neuber Ede egyetemi tanár, Rector Magnificus, a Horthy Miklós-kórház nagynevű igazgatója most küldte szét a m. kir. állami Horthy Miklós-kórház november 21-én történő megnyitására a meghívókat. Egyben bejelentette, hogy Ernszt Sándor dr. vallás- és közoktatásügyi, valamint népjóléti és munkaügyi minisztert dr. Szily Kálmán vallás- és közoktatásügyi államtitkár fogja képviselni az ünnepélyes megnyitáson, melyet délelőtt 11 órakor a kórház sebészeti osztályán tartanak meg. Az ünnepély műsora a következő: 1. Nemzeti Hísekegy: éneklő kollégiumi kántus. 2. Dr. Neuber Ede kórház-igazgató megnyitó beszéde. 3. Dr. Szily Kálmán államtitkár beszéde. 4. Dr. Vásáry István polgármester beszéde. 5. Dr. Neuber Ede kórházigazgató záróbeszéde. 6. Himnusz, éneklő kollégiumi kántus. Az ünnepélyre csak meghívó felmutatása mellett lehet belépni. A terem esekély befogadóképességére való tekintettel a kórház igazgatója kéri a megjelenés előzetes bejelentését.

Guglielmotti levélben tudatta, hogy vasárnap megtartja hangversenyét

Megirtuk, hogy Guglielmotti Anna Mária a Zenekedvelők Köre első bérleti hangversenyének művésznője két nappal a hangverseny kitűzött napja előtt súlyos hurutot kapott és emiatt kénytelen volt az előadást lemondani. Telefonon sikerült a művésznővel megállapodni abban, hogy a hangversenyt egy héttel elhalasztják és így az november 22-én, **vasárnap este 8 órakor minyon körülmények között megtartatik.** A vártott jegyek erre a napra érvényesek. Egyébként maideum minden jegy elkel. — csupán néhány visszahozott jegy és kisebb számú olcsó

jegyek kaphatók az elővételi pénztárnál.

Egyébként a művésznőtől ma levelet kapott a Köre vezetősége, melynek magyar fordítása a következőképpen hangzik:

„Rendkívül sajnálom, hogy a kedves debreceni közönségnek betegségem miatt most vasárnap nem énekelhettem. kérem azonban, hozzák az én kedves barátaim tudomására, hogy jövő vasárnap, 22-én igyekezni fogok egy, az eddigieknél is szebb műsorral kárpótolni a késedelemért. Szívélyesen üdvözli valamennyiüket Guglielmotti.”

Az utazók részére nemzetközi fizetési eszköz forgalomba hozatalát sürgették a szállodások Gen-i kongresszusán

Gen, november 17.

A szállodásoknak Genben lezajlott nemzetközi kongresszusán magyar részről azt a javaslatot tették, hogy a házeli nemzetközi fizetések bankja, vagy más alkalmas internacionális szerv hacsásson ki olyan nemzetközi fizetési eszközt, amely elsősorban utazás céljaira lenne használható. A nemzetközi pénz

vén az utasokat megkímélnék többféle valutacserétől és az ezzel járó veszteségektől, valamint a különböző pénzegységek árfolyamai hullámzásából származó károktól.

A magyar javaslatot a kongresszus által kiküldött albizottság részletesen kidolgozza és megfelelő helyen szorgalmazza.

Bonyolult zsarolási és magánokirathamisítási per a debreceni törvényszéken

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Igen érdekes zsarolási és magánokirathamisítási bűnügyet tárgyalt kedden délelőtt a debreceni törvényszéken a dr. Rézler Ervin elnöklése alatt működő büntetőtanács. Az ügynek két vádlottja volt: Kiss Pál vérteli napszámos és Klein Sándor, a Nagylétei Egyesült Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság egyik tisztviselője, akit az okirathamisításon kívül még zsarolás vétségével is vádolt a debreceni királyi ügyészség. A múlt év februárjában történt az eset, amely a vádirat szerint úgy zajlott le, hogy Kiss Pál egy 404 pengős váltó rendezése céljából megjelent a bankban és ekkor Klein kijelentette, hogy mindaddig nem lehet rendezni a váltót, amíg alá nem írja a mostohafiának, Nagy Sándornak 137 pengőről szóló váltóját is. Kiss Pál egy darabig ellenkezett, de végül is kényszerhelyzetben aláírta a váltót. Ekkor Klein állítólag kijelentette volna, hogy ez nem elég, hanem írja alá a felesége

nevét is. Kiss Pál ezt is megtette és ez volt a veszte.

A keddi főtárgyaláson beismerte a dolgot s azzal védekezett, hogy ő kényszerhelyzetben volt, mást nem tehetett, mert ha nem írta volna alá a 137 pengős váltóra a saját és felesége nevét is, úgy megóvatották volna a váltóját, ami igen sok pénzébe került volna. Ezzel szemben Klein Sándor azt vallotta, hogy őt semmi bűn nem terheli. Egy szóval sem kényszerítette Kiss Pált, hogy idegen nevet írjon Nagy Sándor váltójára. A bizonyítás kiegészítési eljárás után dr. Öry Kálmán királyi ügyész elejtette az okirathamisítási vádat Klein Sándor ellen, azonban fenatartotta a hamisítási vádat Kiss Pállal szemben és egyúttal csalás büntette miatt is vádat emelt ellene.

A vádlott erre azt kérte, hogy a védekezésének előkészítése céljából a tárgyalást napolják el. A törvényszék így is határozott és a legközelebbi főtárgyalást december 15-ére tűzte ki.

Három hajdumegyei egyház az iskolák államosítását kéri

Rásó István alispán tárgyalásai a kultuszminiszterrel

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A nehéz gazdasági helyzet folytán a felekezeti iskolákat. Hajdu megyében különösképpen súlyosak az állapotok ezen a téren. Hajdunánás, Bal-mazujváros, Hajdubárház református egyházai már be is jelentették, hogy iskoláikat tovább nem hajlandók fenntartani és átadják azokat a politikai községnek vagy az államnak. Rásó István alispánnak, — értesülésünk szerint — ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy a községek épp olyan nehéz helyzetben vannak, mint az egyházak, tehát azok sem vállalhatják az iskolafenntartás terheit. Egyetlen lehetőség tehát az,

hogy az állam vegye át a felekezeti iskolákat.

Az elmúlt napon Rásó István alispán kihallgatáson jelent meg Ernszt Sándor kultuszminiszternél, akinek tudomására hozta ezeket az állapotokat, egyben kérte, hogy az állam vegye át azokat az iskolákat, amelyeket a felekezetek nem tudnak tovább fenntartani.

A miniszter kijelentette, hogy a bajokat ismeri, azokkal intenzíven foglalkozik és az egész kérdés komplexumot a legközelebbi minisztertanács elé terjeszti.

Ilyen formán nagyon könnyen meg-történhetik, Hajdu megyében — szükségből — államosítani fognak egész sereg felekezeti iskolát.

Lakbér lesszállítást kérnek a város lakói

Hivatalos álláspont: meglévő szerződéseken nem lehet változtatni

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A városi bérházak lakói egymás után fordulnak a városhoz, hogy a lakbéréket melyeket még jobb viszonyok között állapítottak meg, szállítsa le. Legutóbb a kislakásos bérházak és a Piac-utca 24—26. számú nagy bérház lakói kértek együttesen nagyobb mértékű bérlesszállítást. A kérelmet a megnevezett viszonyokkal, a jövedelmek és fizetések csökkenésével indokolják.

Értesülésünk szerint a városnak ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy az érvényben levő szerződéseken semmi szín alatt sem változtat és nem engedélyez lakbérlesszállítást azoknál a bérlőknél, akiknek a szerződése

nem járt le, így ezt a kérelmet is aligha fogják kedvezően elintézni.

Ugyanekkor a városnál intenzíven foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy újabb akciót kell indítani a költött lakásforgalom felszabadtására. Költött lakásforgalomból ugyanis a nagy aránytalanságok és igazságtalanságok állanak elő. Megesik, hogy egy 9 szobás városi lakás bérlője, aki 1917-ben költözött be most csak annyi lakbért fizet, mint egy kétszobás garzon lakás bérlője.

Ezeket az aránytalanságokat a háztulajdonos és a többi lakók érdekében is azonnal meg kell szüntetni, ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Az utóbbi napok öngyilkosai közül egyet sem a nyomorúság kergetett halálba

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A napról-napra megismétlődő öngyilkosságok lassanként olyan méreteket öltenek, hogy a hatóságok kénytelenek lesznek több gondot fordítani az epidémia leküzdésére. Az erélyes intézkedéseknek valószínűleg meg is lenne a foganatjuk, mert az öngyilkosságok nagy százaléka az önként halálbamenők példáját követve dobja el magától az életet és nem azért szánja el magát a végzetes lépésre, mert erre akár anyagi, akár hasonló „okok” vezetnék. Eenyészen csekély azoknak az öngyilkosságoknak a száma, akik a mai

gazdasági viszonyoknak csak áldozatul. Ha az utóbbi napok, de különösen a hétfőről keddre virradó éjjel elkövetett öngyilkosságok okait nézzük, megint csak meg kell állapítanunk, hogy az életuntak között egy sem akad, aki nyomorúsága miatt követte volna el a tettet.

Gombos Lajos 24 esztendőes csőzmadiasegéd, Aító-utca 14. szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát. Az „ok” családi viszály. Hasonló módon vetett véget életének Monori Ferenc 68 esztendőes napszámos, aki Des Combes városi tiszti főfelügyész Bárony-utca 4. szám alatt lévő kert-

számban a városi bérházak lakói egymás után fordulnak a városhoz, hogy a lakbéréket melyeket még jobb viszonyok között állapítottak meg, szállítsa le.

Legutóbb a kislakásos bérházak és a Piac-utca 24—26. számú nagy bérház lakói kértek együttesen nagyobb mértékű bérlesszállítást.

A kérelmet a megnevezett viszonyokkal, a jövedelmek és fizetések csökkenésével indokolják.

Értesülésünk szerint a városnak ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy az érvényben levő szerződéseken semmi szín alatt sem változtat és nem engedélyez lakbérlesszállítást azoknál a bérlőknél, akiknek a szerződése

nem járt le, így ezt a kérelmet is aligha fogják kedvezően elintézni.

Ugyanekkor a városnál intenzíven foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy újabb akciót kell indítani a költött lakásforgalom felszabadtására.

Költött lakásforgalomból ugyanis a nagy aránytalanságok és igazságtalanságok állanak elő.

Megesik, hogy egy 9 szobás városi lakás bérlője, aki 1917-ben költözött be most csak annyi lakbért fizet, mint egy kétszobás garzon lakás bérlője.

Ezeket az aránytalanságokat a háztulajdonos és a többi lakók érdekében is azonnal meg kell szüntetni, ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

Ezért teljesen indokolt a lakásforgalom mielőbbi felszabadtása.

ben felakasztotta magát. Az idős ember, aki valószínűleg munkaképtelensége miatt lett öngyilkos, már hétfőn eltűnt Bethlen-utca 50. szám alatt lévő lakásáról és véletlenül tévedt be a városi tiszti főfelügyész kertjébe, ahol azután végzett magával.

Itt említjük meg, hogy Tüdös Lajos, Hainal-utca 23. számú házban lakó 19 esztendőes rádióügynök, aki két napja azzal távozott el hazioról, hogy vidékre megy fizetel után nézni, az egyik debreceni napilapnak levélben bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Elhatározását nem indokolta meg. Komoly okai semmiképpen sem lehetnek, mert különben aligha gondolt volna arra, hogy fényképét az említett lapban közzétesse. Kétszoros levélben van valami szenczáció-hajhászás, ami az utóbbi idők rendőrségi vonatkozású ügyeinek sztereotípált általános leírásaként.

Tüdös kézrekerítésére egyébként a rendőrség minden intézkedést megtett. Ezideig azonban sem holtilétéről, sem szándékának végrehajtásáról nem sikerült semmi közelebbi adatot megtudni. A rendőrség a nyomozást folytatja.

A budapesti rádió szerdai műsora:

D. e. 9.15: A m. kir. 2. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye, Karmagy: Szeghő Sándor. Közben 9.20 Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Dali harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Tótfalusi Horváth János és cigányzenekarának hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: „A csudavirág”. Novella. Irta és felolvassa: Lippay Gyula. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. Az előadást rendezi: Kosch Béla dr. főtitkár. 1. Wittz Béla országos elnök: „Az öntudatos cserkész”. 2. Saxophon-kvartett: a) London Derry: Air — ir népdal; b) Harry Tierney: Mississippi; c) Komzák: Mese. Közre működnek: Kell Ernő, Valtányi László, Földmár György, Erdélyi László. 7. sz. Verbőczy cserkészcsapat tagjai. 8. Versek: a) Gyula diák: Diákok utolsója; b) Bárd Miklós: Álmodtam egyről; c) Mész László: A királyi hárem házata. Előadja: Apáthy Imre. 4. Csabó Jenő dr.: „Az élő cserkész-törvény” (A cserkész másokkal szemben győzedelmes, magával szemben szigorú). 5.45: Hangverseny. Közreműködik: Földessyiné Hermann Lula (zongora), Korösi Endre (ének) és Bárdos Alice (hegedű). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 7: Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 7.35: Színműelőadás a Stúdióból. „A háló”. Színjáték 8 felvonásban. Irta: Lampérth Géza. Rendező: Odry Árpád. 9.20: Pontos időjelzés, hírek. 9.35: Hangverseny. Közreműködik: Kentner Lajos (zongora) és Kálmán Oszkár (ének). Zongorán kísér: Polgár Tibor. Szünetben, körülbelül 10.10: Időjárásjelentés. A hangverseny után: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Féláru jegyszelvényes nap keretében nézhetik meg ma olvasóink az

„Ut a mennyországba”

című kitéző filmprodukción az URANIÁBAN Janet Gaynor és Charles Farrel főszereplésével.

Jegyekről ajánlatos már délelőtt gondoskodni.

<p>„DEBRECENI UJSÁG” Féláru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére az Uránia November 18-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7, 9 órakor.</p>	<p>„DEBRECENI UJSÁG” Féláru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére az Uránia November 18-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7, 9 órakor.</p>
---	---

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3. l.e.

Magyar--osztrák vámunió

Irta: Melissner Károly.

Dr. Rásó Sándor igen érdekes és aktuális kérdéssel kapcsolatos javaslatot nyújtott be legutóbb Debrecen város közgyűléséhez. Javaslatában indítványozza, hogy a városi törvényhatósági bizottság kérje fel az országgyűlést arra, hogy utasítsa a kormányt: a magyar-osztrák vámunióra vonatkozó tárgyalások azonnali megkezdésére. Az indítvány aktualitását növelik a napokban lezajlott osztrák-magyar állatkereskedelmi tárgyalások, amelyek Magyarországra nézve, sajnos, kedvezőtlenül végződtek és élénken bizonyítják azt, hogy mezőgazdasági termékeink számára állandó és biztos piacot csak a vámunió segítségével szerezhethetünk.

Nem célom jelenleg a magyar-osztrák vámunió politikai nehézségeivel foglalkozni, amelyek kétségtelenül igen nagyok, mert különösen a szomszédos államok részéről sok érdekellentét merül fel, — hanem pár adattal annak gazdasági előnyeit kívánom megvilágítani. Igen természetesen ezt a kérdést nemcsak a magyar mezőgazdaság szempontjából kell elbírálni, hanem úgy a magyar, mint főleg az osztrák ipar szempontjából kell mérlegelni. Mindenekelőtt lássuk azt, hogy miben és mennyiben lehetne piaca Ausztriának a magyar mezőgazdaság feleslegének. Erre vonatkozólag az alábbi statisztikai adatok nyújtanak támpontot:

	Kivitel	Bevitel
Magyarországból Ausztriába 1924—1928. év átlaga	100 q — darab	
Szarvasmarha	185	134
Sertés	121	866
Ló	33	40
Buza	3043	2340
Liszt	1089	1415
Baromfi	144	78
Rozs	1506	972
Árpa	427	588
Dohány (nyers)	36	82
Bor	37	377
Friss gyümölcs	274	578
Gyapjú	76	95
Tojás	135	152
Tengeri	970	1700
Friss és elkészített hús	26	350
Bah	337	9

Ez a táblázat a két ország összes kivételét, illetőleg behozatálát (a felsorolt termékekből) tünteti fel. Láthatjuk az adatokból, hogy több mezőgazdasági cikk van, amelyből Ausztriának kivételünk kevesebb, mint Ausztria beviteli szükséglete. Különösen sertésből, dohánnyal, borból, gyümölcsből, gyapjúból, tojásból, tengeriből és hushól nagyobb Ausztriának szüksége, mint amennyit ezekből összesen exportálunk. Ebből önként következik, hogy egy vámunió esetén fenti cikkéből a magyar termelést annyira lehetne fokozni, hogy Ausztria ezirányú szükségleteit teljes egészében fedezni lehetne. Amint meggyőződhetünk fenti statisztikai adatokból, alig van olyan mezőgazdasági cikk, amelyből kivételünk meghaladná az osztrák piac felvevőképességét.

Arra a kérdésre viszont, hogy mennyiben lehetne Magyarország felvevője az osztrák ipari feleslegnek, az alábbi kimutatás ad választ.

	Osztrák	Magyar
kivitel behozatal 1925—28. év átlaga	1000 q	
Vasárú	1564	129
Mindenemű pamutcikk	160	174
Mindenemű selyemcikk	29	8
Fémárú	114	207
Papíros	1121	636
Nem elektr. gépek és készülékek	300	151
Kikészített bőr	54	15
Gyapjúcikk	56	60
Kaucsukáru	35	11
Elektr. gépek	41	15
Nyersbőr	10	55

Vannak tehát iparcikkek, amelyekből az osztrákok feleslegeiknek nagyrészt helyezhetnék el. Megállapítható, hogy az osztrák iparnak a gazdasági együttműködés kevesebbet jelentene, azonban a kivitel növekedése, illetőleg a belső piacnak bővülése mégis figyelemreméltó. Vámunió esetén tehát Ausztria—

Magyarország külkereskedelme hasonlítana a volt monarchiához; vagyis mezőgazdaságilag önálló, míg iparilag kiviteli számegyiség lenne. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy az osztrák ipar kivitele elsősorban Balkán felé irányul, ahová pedig az ut Magyarországon keresztül vezet, tehát bizonyos tarifális kedvezmények nyújtásával gazdasági együttműködés esetén az osztrák ipar is megalnálna számítását.

Ma van vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre debreceni előadása

A Ker. Nemzeti Liga vita előadói estje a Déri Múzeumban Oriási érdeklődés a nagy magyar publicista debreceni szereplése iránt

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A Ker. Nemzeti Liga „Világválság—magyar válság” cím alatt megkezdett vita előadássorozatában ma, szerdán, november 18-án délután fél hét órakor a Déri-múzeum disztermében vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre fogja elmondani véleményét a válság okairól és segítés módjáról. Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre a magyar közéletnek ma egyik legkiemelkedőbb és legmaradandó alakja, akinek népszerűsége országsszerte óriási. A nacionalista oldalon ő készítette az első komoly, mélyen járó és mindent átfogó magyar programot. Írásait az Előőrsből gyönyörűséggel és lelkesedéssel olvassa az ország közönsége. Mint mély tudású, kitűnő képzettségű politikus és magával ragadó erejű szónok is egyaránt a legelső köztől van.

Ilyen körülmények között érthető, ha debreceni előadása iránt szinte páratlan érdeklődés nyilvánul meg úgy a ker. nacionalista intelligencián, mint a gazda, iparos társadalom és kereskedő osztály, legkiváltképpen

pedig a fiatalaság körében. A debreceni nacionalista fiatalaság igen nagy számban fog részt venni vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre ma esti előadásán.

Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre ma, szerdán este 6 órakor a budapesti gyorsvonattal érkezik Debrecenbe. Megérkezése után azonnal a Déri-múzeumba megy, ahol rögtön megkezdődik előadása. Tekintettel az óriási érdeklődésre, nagyon ajánlatos, hogy a közönség már jóval fél 7 óra előtt foglalja el helyét, mert az előadást pontosan fél 7 órakor okvetlenül megkezdik.

A Ker. Liga vitastjére belépődi, nincs, csupán a költségekre kér fejenként 40 fillér hozzájárulást az egyesület. A Liga elnöksége külön meghívó bevarása nélkül is minden nacionalista magyart szívesen lát és meghív vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre mai előadására.

Előadás után szerény társasvácsora lesz, melyen szívesen látják az előadás résztvevőit.

Kazinczy és Csokonai emléket ünnepelték a Csokonai-kör keddi irodalmi estjén

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A Csokonai Kör kedden este félhat órai kezdettel tartotta meg a Kollégium disztermében hagyományos Csokonai emlékünnepését, amely ez alkalommal — Kazinczy Ferenc halálának százados fordulóján — Kazinczy emlékezettel is méltó módon foglalkozott.

Nagyszámú és díszes közönség előtt nyitotta meg dr. Pap Károly egyetemi tanár, a Csokonai Kör elnöke a kettős emlékünnepést. Bevezető tanulmányában méltó szavakkal emlékezett meg Kazinczy Ferencről, a nemzeti művelődés korszakalkotó alakjáról.

Benyovszky Pál három költeményét — Ne nézz a téba. A magyar Parnasszus alján és Gáton — Csokonai Endre fölttkár olvasta fel. A költemények gondolati gazdagsága, kifejező ereje és pompás nyelvezeite hűséggel tolmácsolta a fiatal debreceni költő tehetségét, amelyet a közönség nagy elismeréssel fogadott.

„A hatvanéves Csokonai-szobor” címen Zoltai Lajos ny. múzeumigazgató olvasta fel nagy gondal készített tanulmányát. Részletesen ismertette a szobor elkészítésének és leleplezés tünneségének előkészítését és lefolyását. Az ünnepi közönség a felolvasás után melegen ünnepelte az illusztris előadót.

Csokonai két humoros költeményét, a „Zsugori uram” és a „Cimüket Tantó Sándor ref. gány” címűeket Tantó Sándor ref. segédlelkész olvasta fel nagy sikerrel.

A műsor kiemelkedő két száma a debreceni fiatal irodalomnak. A műsor kiemelkedő két száma következők után. Hoór-Tempis

Erzsébet énekelte három Csokonai-dalt Galánffy Lajos zongorakísérete mellett. A sokszor csodált művészi ösztönrel interpretált dalok Csokonai lelket idézték és ezzel közel hozták a közönség szívéhez a debreceni költő messziségben bolygó alakját. Ugyanezt tette Kazinczyval Péterffy László leánygimnáziumi tanár, aki Széphalom poétájának lelki portréját rajzolta meg rendkívül friss színekkel és tiszta vonalakkal. A tudományos értékű szellemi-történeti tanulmány izgalmas meseként jelentette meg Kazinczy lelki fejlődését és mindvégig lekötötte a feszülten figyelő közönség érdeklődését. Tanulmányának befejezésében Kazinczy és Csokonai kapcsolatát is ismertette.

Tantó Sándor másodsorú Kazinczy „Szabad Erdély” és „Az Ő képe” című verseit olvasta fel.

Hatalmas taps lelezte a sikert Szalacsy Rácz Imre felolvasása után, aki egy regényrészletét mutatta be „A paraszt fia” címen. A harsány és eleven színekkel dolgozó fiatal író kis részletében is megrázó erejűvé tette az elszakított magyar élet egyetemes emberi tragédiáját.

Dr. Liszt Nándor három költeményét — Három magyar, Hegyi beszéd és A mi vetésünk — ismét Csokonai Endre olvasta fel. A „Három magyar” finom gondolati szépsége, a „Hegyi beszéd” megrázó képe és „A mi vetésünk” bizó megnyugvása jól jellemezte a kiváló fiatal író, Liszt Nándor költeményét, amely ez alkalommal újabb elismerést szerzett a debreceni fiatal irodalomnak.

A műsor a Mácsay Dalkör éneke

Vigszínházban

Még csak 3 napig

HORTOBÁGY

énekes és zenés magyar tárgyú hangos film

Budapest

és az ország összes mozgószínházait megelőzve. **MAGYAR IRÓ! MAGYAR SZINESZ! CIGANYMUZSIKA! CSARDAS!**

zárta be, Szabó Emil karnagy vezetésével.

Megható jelenet volt, amikor az utolsó szám előtt Csokonai Endre fölttkár a Csokonai Kör nevében üdvözölte a közönség körében jelenlevő Kazinczy Gábor ny. kuriai bíró, Kazinczy Ferenc méltó utódját. A közönség az üdvözlés után lelkes tapsal ünnepelte Kazinczy Gábert.

A debreceni törvényszék ma folytatja a Dózsa-Bíró sajtóper főtárgyalását

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A „Debreceni Újság—Háidőföld” legutóbb jelentette, hogy abban a sajtóperben, amelyet Dózsa György, a városi és egyházközségi nyomdavidálya igazgatója indított egyk volt alkalmazottja, Bíró Gyula ellen, a törvényszék bizonyításkészítési és végezt elnapolta a főtárgyalást. A rendkívül érdekes perben, amelynek alapul szolgáló Bíró Gyulának ez Dózsa-ellenes röpirata szolgált, a debreceni királyi törvényszék Jenev-utánca ma, szerdán délután folytatja a főtárgyalást. A tárgyalásra körülbelül hatvan tanu van beidézt, köztük olyan közéleti vezetőemberek, mint dr. Vásáry István polgármester, dr. Baltazár Dezsi püspök, Márk Endre s. b. A nagyérdeklődésű perben Bíró védelmét ma is dr. Asztalos István, a debreceni ügyvédgárda kiváló fiatal tagja fogja ellátni.

Küldöttség járt a népjóléti miniszternél a nyiregyházi kórház kihívítése ügyében

Budapest, november 17.
Erdőhegyi Lajos szabócsi főispán vezetésével ma küldöttség jelent meg Ernszt Sándor népjóléti miniszternél, amely a nyiregyházi kórház kihívítését és a kórház építését kérte. A küldöttségben résztvevett Miköz István, Kállay Tamás és Kállay Miklós is.

A miniszter kijelentette, hogy a küldöttség kérését szem előtt fogja tartani.

Hír

1931 november 18.
Prot.: Udün. Kath.

Ma a következő gyógyszertárak éjjeli szolgálatot: Pac-utca 50. — „Nap” — „Rakóczi” Széchenyi — „Roeskay” Cegléd-utca Magoss György-ter 9.

Előfizetés

Tekintettel arra, hogy az előfizetéseseknek emészt fel, mindazon igen tisztelettel, akik felvannak, hogy a sürgősen beküldött kedjenek. — Póbfizetési lap száma: Tiszta KIAL

Időjárás

Hazánkban tegnap még többnyire elérte a 10 fokot, az éjjel azonban egyes helyeken felhős, de csapadék alig esett. Budapest 17-én délután 7 fok Celsius, éjszaka 4 fok Celsius, szél nyugati.

Várható időjárás a jövőre: Jórészt felhős, szél nyugati, esős felhős, de csapadék alig esett.

Dr. vitéz Bessenyei István a Csokonai Kör elnöke, az országgyűlési képviselő, az országgyűlési képviselő, az országgyűlési képviselő, az országgyűlési képviselő.

Megkezdődik az országgyűlési képviselők választása. A választás a november 21-én, szombaton tartják székfoglaló, tudományos Akadémia, egyetemi tanács, egyetemi tanács, egyetemi tanács, egyetemi tanács.

A parlamenti munka az országgyűlési képviselők választását követően kezdődik. A választás a november 21-én, szombaton tartják székfoglaló, tudományos Akadémia, egyetemi tanács, egyetemi tanács, egyetemi tanács, egyetemi tanács.

A debreceni ítélőtábla pénzbüntetéseket szabott ki a Friedmann, Fischer, Raducziner, és Klein-féle kártyapartie ügyében

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Ez év márciusában rendkívül érdekes családi bűntölgvet tárgyalt a debreceni királyi törvényszéken dr. Tóth János egyesbíró. A vádlottak Friedmann Andor, Fischer Gyula, Raducziner Sándor és Klein Jenő voltak. Bizonyos hamiskártyázási ügyből kifolyóan keletkezett a feljelentés és vádemelés a vádlottak ellen, akik együtt kártyáztak és házárdjátékokat űztek. Nagy összegek forogtak a kasszában és a vád szerint a társaság egy-két tagja nem épen a legkomfortosabb módon kezelte a kártyákat. Végül is Klein feljelentést tett három társa ellen, ezek pedig viszonydallal éltek Klein ellen, mondván, hogy ő volt a legkevésbé komilló-látékos a társaságban. A törvényszéken egész napon át tartott a főtárgyalás és rendkívül sok tanút hallgatott ki dr. Tóth János egyesbíró. A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék késő este hirdette ki az ítéletet, amely

szerint a bíróság az első három vádlottat csalás és kihágás miatt mondtotta ki bűnösnek és ezért Friedmann Andort tizhónapi, Fischer Gyulát kéthónapi börtönbüntetésre, Raducziner Sándort öthónapi fogházbüntetésre ítélte. Klein Jenő kihágás miatt 200 pengő pénzbüntetést kapott.

Az ítélet ellen a vádlottak valamennyien felebbezést jelentettek be a királyi ítélőtáblához, amelynek Perjessy-tanácsa kedden foglalkozott az ügygel. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét oly módon, hogy az első három vádlottat csak szerencsejáték által elkövetett kihágásban mondtotta ki bűnösnek és ezért őket fejenként kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte. Klein Jenő szintén kétszáz pengő pénzbüntetését a tábla helybenhagyta. Klein Jenő jogi képviselője az ítélet ellen semmisségi panasszal élt a kuriához.

— Az osztályosrajtók tegnap húzása 20.000 pengőt nyert: 54395 10.000 pengőt nyert: 43947. 4900 pengőt nyert: 56006. 2000 pengőt nyert: 29065. 1000 pengőt nyert: 7859. 500 pengőt nyertek: 49717 50176 64168 78103 82164. 300 pengőt nyertek: 3132 5318 11551 17107 22785 25203 48076 50550 58158 61118 67017 69639 72109 80917 82551 83317. 200 pengőt nyertek: 8441 9619 11602 12795 13361 13789 14126 14390 17354 18505 19782 22465 23039 26120 28241 28311 30656 31771 32103 35206 39848 48629 49660 51735 52867 54657 54837 56378 58640 59017 60504 61631 63140 72003 72978 74259 75876 79986 83158.

AIDA

— Hé, primás, ismered-e az Aidát? — Hát már hogye ismerném, instálom. — Akkor hát muzsikálj valamit belőle. — Igenis, instálom... Hé, banda, idefigyelj! A nagyságos urnak most azt játszuk el, hogy: „Ajda, tavasz... dolog az a tavasz”...

ERZSÉBET-NAPRA
babafej krizantémot Simkovits-től vegyen Kossuth-u. 11.

— Rendőrségi hírek. A rendőrségen tegnap délelőtt megjelent Merkl Ferenc Poroszlai-ut 50. szám alatt lakó szatócs és feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik hétfőről keddre virradó éjjel zárt udvaráról elloptak 10 darab kiültetett gyümölcsfát. — Feljelentést tett Ehrmann Anna Deák Ferenc-utca 9. szám alatt lakó leány, akitől egy gyapju szövetert és egy öltözet bársony női ruhát lopott el valaki. — A lopásokon kívül egy gyújtogatás is történt az éjszaka folyamán. Tömösváry Györgyné Pozsonyi-ut 15. szám alatt lévő udvarában felgyújtották az ott felhalmozott kukoricaszárt, ami — mire a tűzoltók kimentek — elégett. A rendőrség a feljelentések ügyében megindította a nyomozást.

Monológok, szindarabok,
karácsonyfadszek
SPRINGER
könyv, fotoszaküzletben

— Halványsárga rózsza táncos összejövetelek B. Vattay Margit táncintézetében (Kossuth-utca 11. keresztút) november 19-én, csütörtökön este 9 órakor kezdődik. Rendezőség.

— Előadás az Orvosegyesületben. A debreceni Orvosegyesület november 19-én, csütörtök délután 6 órakor a belklinikai tantermében tudományos ülést tart a következő tárgysorozattal: Bemutatás: Balogh Zoltán: Az erysipelas gyógyítása magnosterinnel. Fazakas Sándor: Hályogműtét utáni ritka postoperatív komplikatio gyógyult esete. Előadás: Kalló Sándor: A rák-kérdés egy új felfogásáról.

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadása az antik drámáról. Csütörtökön, november 19-én 6 (hat) órai kezdettel dr. Darkó Jenő egyetemi professzor, a tanfolyam rendezőbizottságának az elnöke tartja meg az antik drámáról szóló előadását, amelyet vetített képekkel illusztrál. Az ingyenes előadás a városháza közgyűlési termében lesz és pontosan kezdődik.

IRODALMI LEXIKON szer. Benedek M. 36 pengő helyett most 15 pengő Antalfy könyvkereskedésben. Telefon 612.

— Iparos szakosztályi ütes. A debreceni Ipartestület heutes szakosztályi november 13-án, szerdán este fél nyolc órakor az Ipartestület helyiségében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Az inségakelő keretében zsír- és szalonnacsalás. Az ülés fontos voltára való tekintettel a szakosztályi tagok teljes számu és pontos megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

— Árverés. Utcai száraz akácfa, galyfa árverést tartunk f. hó 19-én, csütörtökön d. e. 10 órakor, a Széchenyi-uton. Városi kertészet.

— Nagy nyomorban van egy erdélyi menekült uriember. Egy Erdélyből menekült magyar uriember, aki itt él Debrecenben, rendkívüli nyomorban jutott. Jóformán betevő falatja sincs és mint „luri szegénynek” nagyon nehéz a helyzete, mert nem koldulhat. Ezuton kérjük a jószívű embereket, hogy adományaikat juttassák el részére kiadóhivatalunkba, amely rendelkezési helyére küldi és nyugtázza azokat. (Kossuth-u. 3.)

— Tüzkö darabja P 0.16, Olleshau gyógyhüvely P 0.26, Szivarkatöltő P —20, Öngyújtó P —60 Kulesár Imre és Fiainál.

Szörmebundák kijavítását, átalakítását olson vállalom. Kész bundák, prémőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szücsmeister. József kir. bereg-utca 3. szám.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Agyagos János szabómester—Király Jolán, Schindler Ernő npsz.—Rosenberg Etelka, Weisz István magánhiv.—Frank Regina.

Születések: Vas Gábor fm., leány Julia. Tiszai András szabósegéd, leány Irén. Nagy Gábor fm., leány Erzsébet. Kovács Imre hentessegéd, leány Ilona. Harangi István bérlő, leány Erzsébet. Földi János kocsis, leány Katalin. Fried Frigyes fuvaros, leány Magda. Holozsi József fm., fiu József, Nagy Ferenc magántisztv., fiu György. Kovács János gazdálkodó, fiu János. Jakab Sámuel cipész, fiu Zoltán és 3 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: H. Nagy Pál ref. 66 éves, Barna-u. 11. Sári Erzsébet ref. 6 éves, Hatvan-u. 42. Fonföder Mózsesné Rosenbaum Karolin izr. 85 éves, Békésesaba. Hegedüs Sándor ref. 21 éves, Faragó-u. 10. Lengyel Andrásné Bónesér Klára ref. 62 éves, Nyiregyháza. Jónás István r. kath. 68 éves Magoss Gy.-tér 27.

— A belügyminiszter megtérítette a vármegye választási költségeit. Hajdu vármegyénél a nyári választásokkal kapcsolatban 1228 pengő kiadás merült fel telefon és fuvar költség címén. A belügyminiszter most ezeket a választási költségeket visszatérítette a vármegyének.

— Békés vármegye a frontharcosokért. Az Országos Frontharcos Szövetség győri csoportjának kezdeményezésére — Győr és Borsod vármegyék után — Békés vármegye közgyűlése hozott oly határozatot, amely szerint a frontharcosok iránt érzelt hálájának és szeretetének elismeréséül utasítja a vármegye összes szerveit, hogy a megye területén előforduló munkalehetőségeket megüresedő állásokat elsősorban a frontharcosokkal töltsék be. Ugyanakkor közgyűlési határozattal a vitézeket és rokkantakat megillető, a vármegye által nyújtott összes kedvezményeket kiterjesztette az Országos Frontharcos Szövetség által leigazolt frontharcosokra is.

— Felhívás. A debreceni törvényszék el. 617-44—1931. sz. végzésével a Dávidházy Kálmán könyvkötészet és dobozgyártó hivatalból való felszámolását rendelte el. Felhívja ennél fogva a társaság esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket ezen hirdelmény megjelenésétől számított hat hónapon belül érvényesítsék Felszámolóbizottság.

ERZSÉBET-NAPRA
legzölésesebb csokrok, virágkosarak kizárólag Rózsa virágcsarnok, Piac-u. 22.

— A kollégiumi kántus emlékünnepe. A kollégiumi kántus november 19-én, délután 5 órakor a Kollégium dísztermében Vajdai Nagy Lajos és felesége, Dobozai Erzsébet kegyes alapítók emlékére ünnepélyt rendez a következő műsorral: Gyászének. Énekel a kántus. 2. Megnyitóbeszédet mond: dr. Szentpéteri Kun Béla, a kántus felügyelő tanára. 3. Jutalmazottak megnevezése. 4. Beethoven Himnusz. Énekel a kántus. 5. Komoly szavaltat: Molnár Elemér th.-lól. 6. Magyar nótákat énekel: Kállay Imre th. Kisérik: Szakáts József, Barcsa János, Bertalan Zoltán theologusok, Dedinszky László bh., Szilágyi István jh. 7. Möhring: Téll dal. Énekel a kántus. 8. Oszkár örököl. Vigjelenet. Előadják: Kaszás Ibolya urleány, Kállay Imre és Molnár Elemér theologusok. 9. Ziegler: Magyar népdalok. Énekel a kántus. A kántust dr. Nagy Sándor koll. gimn. vallásnár vezeti. Belépődíj nincs. Műsorvezetés Katalin.

Színház Mozi

SZÍNHÁZI MŰSOR:

November 18-án, szerdán délután 3 órakor: Ifjúsági előadás. Hajduk badragya. Operett. Este 8 órakor: B (9) bérletben: Lili, operett. November 19-én, csütörtökön d. u. 3 órakor: Zóna-előadás. Vig özvegy, operett. Este 8 órakor: Akli Miklós, színjáték, újdonság. Premier-bérlet. November 20-án, pénteken este 8 órakor: Akli Miklós, színjáték. C (9) bérlet. November 21-én, szombaton este 8 órakor: A mosoly országa, operett. Szedő Miklós vendégfelléptével.

Csokónai színház

Ma,

Szerdán este 8 órakor B) 9. bérletben, a leg-edvesebb operett:

LILI

Főszereplők: Sz. Patkós Irma, Fáskerthy Mária, Márkus Kormos, Kemény, László, Bányász, Szabó. Szerdán d. u. 3 órakor! Ifjúsági előadás

A hajduk hadnagya

a legnagyobb magyar zenéjü operett. Csütörtökön premier bérletben, pénteken C) 9. bérletben a Nemzeti Színház, Mikszáth Kálmán regényéből átdolgozott nagysikerű újdonsága:

Akli Miklós

Csütörtök d. u. 3 órakor! Zóna előadás

Vig özvegy

Lehár operett. Szombaton este és vasárnap délután SZEDŐ MIKLÓS opera énekes felléptével közhívatatra

Mosoly országa.

Vasárnap este 8 órakor mindenki számára félélyárral a legmulatságosabb operett:

Karapós férj.

A debreceni Színház- és Mozi Egylet közgyűlését ma délután 6 órakor a város háza kistanácstermében tartja, amelyre az egyesület tagjait ezúton is meghívjuk és a megjelenésüket feltétlenül kérjük. Az elnökség.

Szedő Miklós dr., a kiváló operetténekes szenzációs nyilatkozata a „Mosoly országa” debreceni előadásáról. Szedő Miklós dr. legutóbbi debreceni vendégszerelése során — amelynek óriási sikere folytán a most következő szombat és vasárnap ismét vendége lesz a Csokónai-színház Mosoly országa előadásának. — a következő szenzációs nyilatkozatot tette Lehár e világsikerű darabjának debreceni előadásáról: „Vendégszereléseim során úgy külföldön, mint Pesten, valamint vidéki nagyobb városokban volt alkalmam a Mosoly országgal kapcsolatban elég impressziót szerezni, de teljesen tárgyilagosan kijelenthetem, hogy a debreceni előadás olyan magasan áll a többi vidéki előadások felett, mint amilyen a különbség a többi vidéki és a berli-

előadások között. A debreceni előadás európai relációban is egyenrangú a metropolisok produkcióival.”

METEOR MOZI MŰSORA:

Szerdán: Csak felnőtteknek: „RASPUTIN” (A fekete muzsik). A cári Oroszország rettegett politikusa. Főszereplők: Nikolaj, Malikoff, Diana Karéna, Jack Trevor. — Megelőzi: „Dr. Margitrus” (Haláláréna). Az elektromos ember drámája 8 fejezetben. Főszereplők: Bernhard Götzke, Ellen Kürty és Werner Pitschau. — Előadások: 7, 9 órakor félélyárral.

Mozi műsora

Szerda, november 18. A hétköznapi 5 óras előadások mérsékelt helyárral. VIG-SZÍNHÁZ Hortobágyi Grete Thelmer, Vercebes E., Mindszenty Tiborral. URANIA Ut a mennyországba Janet Gaynor és Charles Farrell fősz. APOLLÓ Szünet 7 és 9 óra

TESTEDZE'S

Nagy gondok emésztik a futballsportot

A Bocskay válságos anyagi helyzetében a futballszerető közönség anyagi támogatásától teszi függővé fennmaradását

Nem a mi megállapításunk az, hogy a gazdasági világválság alapjában rendítette meg még az anyagiilag legjobban megalapozott intézményeket, vállalatokat is. Elképzelhető, hogy ilyen áldatlan állapotok közepette mit szenved és nélkülöz az egyetemes magyar sport s ebben talán legtöbbször a vidéki profifutballsport.

A profifutball, melyet a futballsport lélekének a futballjáték sport-szerű, mondhatni szakzerű üzbélivel járó sok mindenféle, főleg anyagi körülmény, s e egyszerű sportért semmi áldozatotól vissza nem riadó mecénások rajongó futballszeretői hozott létre, nagy baiba jutott... Nem titkolható többé az a sűrű anyagi helyzet, melybe a profifutballsportot a mostohaviszonyok sodorták.

Közismert dolog, hogy a profifutball nem üzlet; különösképpen és elsősorban nem az vidéken, hol a csapatok fennmarásával járó költségek sohasem állottak arányban az elérhető jövedelmekkel s ahol csak klubfanatizmus dikálta heroikus áldozatkészség volt képes az örökös ráfizetéssel működő klubokat fenntartani.

A Bocskayról, a nagy sikereket elért s nem kevés dícsőséget szerzett, a mostohán kezelt vidéki futballsport, Debrecen város reprezentáns csapatáról van szó, melyet örömben, bánathat, jólétben, csapások között mindenkor szívébe zárt egész Tiszántul népe.

A Bocskay sem lehet kivétel a léteért való küzdelem ádáz harcában

baibalutottak között. Az áldozatot hozók, kiknek a jövőtől és zsebére rúzták eddig a labdát, nem bírák tovább a harcot. Segítségül, még nagyobb klub- és futballszeretőre hívják fel az egész Tiszántul még mindig áldozatrakész sportszerető tömeget.

Nem mecénások kellene, mert ma már ilyenek nincsenek; nem monopolizálni, kiszajátítani kell egyesek részéről a futballsportot. Aprórénzre kell tehát felkeltani a klubfanatizmust: ha megbízható s mindenkor helyálló nagy tömegeket lehetne bevonnai a futballszeretői hűköreibe, mely a maga apró, de biztos fillérével, adományával biztosítani tudná a profifutball egészécses fennmaradását, úgy a futballsport eme nagy-értékűnek, a Bocskaynak a további működése is biztosítva volna.

Ujabb erőket kell behívni ebbe a nagy harcba, mely ismét felszínre hozza azokat az értékeket, melyek a Bocskayban rejtelenek, melyek kihozni emíttal csak áldozatkészéssel lehet. Most nincsen személyekről szó sem a vezetésben, sem semmiféle közreműködésben; minden egyéni érdeket alá kell rendelni annak a magasabb eszmének, mely végeredményben a Bocskay boldogulásához vezet.

A bajnoki sakkverseny. Az Újságró Clubban folyó bajnoki verseny keddi fordulóján Barca nyert Mayer ellen, Tatar Hóra ellen, Torma Tamkó ellen. Döntetlen eredménnyel végződött a Gasparik—Kiss-játéka, míg

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggelit lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Függőben Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett küldünk. Apróhirdetés vidékre postahelyezgeben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a J-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés, Intelligens, Allást kereső nők, Korrekt, AROMAS, zamatos kávé! Király üzlet! Bin vevő előtti pörkölt. De. genfeld-tér 11.

a Kovács—Hajdu- és Kapusi—Dalmy-játszmák függőben maradtak. A versenyzők állása jelenleg a következő: Barca 5 és fél, Torma 4 és fél, Dalmy 3 és fél (2), Kovács 3 és fél (1), Tatar 3 és fél, Kiss és Gasparik 3 (1), Tamkó 2 és fél (2), Neumann 2 (2), Mayer 1 és fél (2), Kapusi 1 (2), Hajdu fél (1), dr. Miklós 0 (2), Hóra 0 egység. Ma félét órától félnyolc óráig a függő játzmákat bonyolítják le. A következő forduló csütörtökön lesz. Ezen a következő párok mérkőznek: Barca—Kovács, Kiss—Mayer, Dalmy—Gasparik, Neumann—Kapusi, Torma—dr. Miklós, Tatar—Tamkó, Hajdu—Hóra.

KÖZGAZDASÁG

Nagy ár-emelkedések a terménytőzsdén

Tegnap Csikágóban ismét közel három centtel emelkedett a buza ára, mert a kínálat lényegesen csökkent a tengerentúli piacokon. Ennek nyomán a határidőpiacon nagyobb fedezővásárlásokat teljesítettek a tengerentúli spekulánsok. Az amerikai jelentés révén itt is megszilárdult a gabonaúlet. A határidőpiacon 45—48 filléres, tehát közel félépesség árjavulások voltak egy a decemberi, mint a márciusi búzával. A kisebb kínálatról nem szólván, és függetlenül a cseh-szlovák tárgyalásoktól az is javította az irányzatot, hogy az újabb amerikai hossz nyomán biznak a kivételben.

A rozs aránylag sokkal kisebb mértékben javult a határidőpiacon, márciusi tengerinél pedig 18 filléres árjavulás volt. Izen szilárd volt a készárúpiac is, ahol a búzával 20—40, a zabnál 20, a tengerinél pedig 10 filléres javulások voltak. A rozs 5 fillérel olcsóbbodott, mert ennél a cikk-nél figyelembe vették az utóbbi napokban keltekezett nagy ármelekedéseket. A lisztárak nem változtak.

Határidőüzlet: Buzza: december 11. 31, 30, 28, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0. március 12, 20, 28, 35, 30, 33, 38, 30, 36, 34, 32, 30, 28, 26, 24, 22, 20, 18, 16, 14, 12, 10, 8, 6, 4, 2, 0. Rozs: december 12, 75, március 13, 80, 74, 68, 62, 56, 50, 44, 38, 32, 26, 20, 14, 8, 2, 0. Készárúüzlet: Buzza: tiszai 77 kg 11 10—11 50, 78 kg 11 25—11 65, 79 kg 11 40—11 80, 80 kg 11 50—11 85, 81 kg 11 65—11 95, 82 kg 11 80—12 10, 83 kg 11 95—12 25, 84 kg 12 10—12 40, 85 kg 12 25—12 55, 86 kg 12 40—12 70, 87 kg 12 55—12 85, 88 kg 12 70—13 00, 89 kg 12 85—13 15, 90 kg 13 00—13 30, 91 kg 13 15—13 45, 92 kg 13 30—13 60, 93 kg 13 45—13 75, 94 kg 13 60—13 90, 95 kg 13 75—14 05, 96 kg 13 90—14 20, 97 kg 14 05—14 35, 98 kg 14 20—14 50, 99 kg 14 35—14 65, 100 kg 14 50—15 00.

Valutárfolyamok Angol font 20.55—22.05, Belga 78.85 79.85, Cseh korona 16.86—17.00, Dán kor. —, Dínár 10.06—10.16, Dollár 568.50—572.50, Francia frank 22.15—22.45, Hollandi forint 228.25—230.05, Lengyel zloty 63.35—64.15, Lei 8.38—8.48, Lira 4.08—4.20, Lira 28.85—29.05, Német márka 135.00—136.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 110.65—111.65, Debreceni ló- és szarvasmarha vásár

A keddi lóvásárban a felhajtás közepes volt, a vásár irányzata lanya. Árak a következők: jó minőségű ló 300—400 pengő, közepes 150 pengőtől, silány 80 pengőtől. A szarvasmarhavasárban szintén közepes volt a felhajtás, az irányzat itt is meglehetősen lanya. Az árak a következők: borjú élőszuliban kilogrammonként 44—60 fillér, vágómarha élőszuliban kilogrammonként 25—45 fillér, jármos ökör élőszuliban 40—60 fillér, páronként 360—560 pengő, fejős tehén 180—380 pengő.

Egy zorgalmas idősebb ember (lekt. szakácsné elmen. jászúra, uri bába. Csillag-utca 112. 10

Perfekt gyors- és gépiró (többévi gyakorlattal). List keres. Erzsébet 13. sz. 10

35 éves tparosasszony, igazgató, Kú, szerény, megbízható, állásba menne, jobb urhoz vagy nyugodt asszonyhoz. Leírásban szerelmese, nyitott, mellé száraz, munkára, Gyermekekre, jogára Dévaványra, Szolnok megye. 4

Allást kereső férfiak. Hétszáz P. Szadékkal, iróval, telepfelegyelőnek, tannaknak, gazdasági munkáknak, de nem kívánok belépéssel a közom. Nagy Károly, Bilarmegye.

Betöltendő állás nőknél. Tanuló lány fizetést felvételik Merkur-nyomda, van-utca 34.

Intelligens kisasszonyt nagy gyermekekhez felvele. Jelentkezni a déli órákban. Péterfia

Öt hónapos gyermek mellé keres. középkorú jobb nő, már ily alkalmas, hosszabb bizonyítványal rendelkezik, pen mos, vasal és ritásban segít. Kiadóban.

Betöltendő állás férfiak. Igazolványnyal rendelkező újságot felvele a Deb. Újság kiadóhivatala

Butorozó szoba. Különbejárattal udvari butorozó szoba kiadó Miklós

Szépen butorozott utcai bejárattal parkettal, ba kiadó. József herceg-utca 35. I. ra.

Udvari különbejárattal zott szoba olcsó adó. Iskola-utca

Butorozott szoba központi december 1-re kiadó. Svetis-palota. III. a. 8.

Egy
szorgalmas idősebb per
fekt szakácsné elmenne
Jusztára, uri házhoz
Csillag-utca 112. 1692

Perfekt
gyors- és gépirónó,
többévi gyakorlattal ál-
list keres. Erzsébet-u.
13. sz. 1696

35 éves
fparosasszony, igazlel-
kü, szerény, megbízha-
tó, állásba menne idő-
sebb urhoz vagy magá-
s asszonyhoz. Leg-
főbbben szeretne gyer-
mek mellé szárazadár-
nak. „Gyermekszere-
telgére Dévaványa. —
Felnémetgye. 4334

Allást
Kereső férfiak

Hétvégén P
szadékkal, irodai-izt-
telepfelügyelőnek, rak-
tárnoknak, gazdasági-
bíróknak, decemter-
januári belépéssel, aján-
kozom. Nagy Kálmán-
tér. Bihar megye. 4332

Betöltendő
állás nőknek

Tanuló lány
fizetéssel felvételik. —
Merkur-nyomda, Hat-
van-utca 34. 1713

Intelligens
kisasszonyt nagyobb
gyermekhez felveszek.
Jelentkezni a délelőtti
órákban. Péterfia 31.
1701

Öt hónapos
gyermek mellé keresek
középkorú jobb nőt, ki
már ily alkalmazásról
hosszabb bizonyítvány-
nyal rendelkezik. Szé-
pen mos, vasal és takar-
ításhoz segít. Cim a
kiadóban. 1707

Betöltendő
állás férfiaknak

Igazolvánnyal
rendelkező újságírúso-
kat felvesz a Debreceni
Újság kiadóhivatala.
4336

Butorozott
szoba

Különbejárati
udvari butorozott szo-
ba kiadó Miklós-u. 26.
4272

Szépen
butorozott utcai külön-
bejárati parkettes szo-
ba kiadó. József kir.
herceg-utca 35. I. jobb-
ra. 1711

Udvari
különbejárati butoro-
zott szoba olcsóért ki-
adó. Iskola-utca 8.
1705

Butorozott
szoba központi fűtéssel
december 1-re olcsón
kiadó. Svetis-palota III.
Debreceni Első Taka-
rékpénztárnál. 1702

Kiadó lakás

Szoba,
konyha villannyal ki-
adó azonnal. Erzsébet-
utca 12. 1697

Degenfeld-tér 4.
modern kétszobás, für-
dőszobás lakás azonnal
kiadó. 1708

Azonnalra,
araggy későbbre ötszo-
bás földszinti utcai uri-
lakás kiadó. Arany Já-
nos 20. 1704

Négyszobás
modern urilakás, par-
kettes, azonnal kiadó.
Csapó 24., Barna. 4350

Kiadó
egy pincszoba. Baross
15. 4335

Kiadó
azonnal olcsón gyönyör-
ű 2 szobás, modern
uri lakás terrasszal, —
kertre nyíló, havi 70 p.
Péterfia 48. Értekezni
utcai emeleten. 4398

Modern
4 szobás, konyhás la-
kás, összes mellékhe-
lyiségekkel kiadó. Ér-
tekezni lehet: Jókai-u.
9-a. alatt a tulajdo-
nosnál. 1714

Kossuth-utca
irodának, rendelőknek 2
szép szoba, előszoba
azonnal kiadó. Kossuth
utca 8. sz. 4292

Üzlet,
műhely, raktár

Kis üzlethelyiség
Szent Anna 5. szám
alatt azonnal kiadó. —
Felvilágosít Batthyány-
u. 14. sz. ügyvédi iroda
3517

Kossuth-utca
üzlethelyiség azonnal ki-
adó. Értekezni Deb-
receni Első Takarékpénz-
tárnál. A

Piac utcai
üzlethelyiség november
elsőjére kiadó. Érte-
kezni Debreceni El-
ső Takarékpénztárnál A

Kiadó
a Debreceni Újság kiadó
nvtalanának a földszinti he-
lyiségekbe való költözése-
vel a Kossuth utca 8. szám
alatt az első emeleten két
tágas szobából álló lakás.
Irodának, üzlethelyiségnek
rendkívül alkalmas. Érte-
kezni lehet a Debreceni
Első Takarékpénztárnál.
1923

Kossuth utca
elején forgalmas szép
üzlet kiadó. Kossuth-u
8. 4201

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó
Perenc József ut (Piac-
utca) 70 szám alatt —
Felvilágosítást ad a Ti-
szántúli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth u
8. 516

Irodának
két szobás első emeleti
udvari helyiség azonnal
kiadó. — Értekezni
Debreceni Első Taka-
rékpénztárnál. A

Aranykoporsó
Irtó: MARSCHALKÓ LAJOS

43. — Az is fényesebb egy idő óta. Odaátrol
talán nagyon sokan nézik. Talán egy egész
nép szeme van rajta. Azt hiszem odahaza vár
az én népem.

— Te pedig menni szeretnél Murza khán.
— Nem tudok menni Katóka. Nem tudok
mozdulni innen. Nem érzés el a napnyugati
tündér. És ha tündérke úgy akarja, nem me-
gyek el már soha többé.

— A lány szemei kifényesedtek a szóra.
Öröm és szomorúság egyszerre tükröződött
bennük.

— Eleresztelek Murza khán, — mondta
csendesesen. Odahaza vár a te néped. Szükség
van a te karodra. Hiszen tudom én, hogy arra
felétek mozdul a föld, vihar-szél porzik a
steppén. Londonból, Moszkvából, Berlinből ta-
lán már haza is értek a testvérid. Napnyugat-
ról Napkeletre megérkeztek azok a fiatalok,
akik elmentek tanulni, tudományt szerezni,
hogy megváltás véle a népüket. Jönnek a
cambridge-i diákok, a berlini vegyészek, mér-
nökök, a moszkvai katonák, seregvezetők, akik-
nek épp olyan terde a szemük, akár a tied,
akik ugyanazt a csillagot nézték Párisból, Lon-
donból, Berlinből, amit te néztél innen a Ti-
szaparttól. És odahaza lehér csikót ellik a
kanca ménés. Már csak te hiányzol. Már csak
te réad várnak Murza khán.

— Es én még sem tudok elmenni. Mert itt
a ti pusztátokon is láttam csillagot. A te sze-
meidet.

— Az ilyen csillagnak ki kell oltani a fé-
nyét, — mondta szomorúan a lány. Hiszen
azért jöttél. En tudom . . .

Murza hallgatott egy kicsit.

— Látod Katóka, — mondta aztán, — a
csillagok fénye erősebb néha, mint az ember
árnyéka, ami ellakarja őket. En ezeket a fé-
nyes ragyogó csillagokat nem akarom, nem
tudom oltani. Soha! Soha többé! Hiszen nél-
külük ugyan mit érne az élet, hír és dicsőség?
Legnap ejszaka, látod kint ültem a vén nyár-
fák alatt. Meghántam magamban mindent.
Sorsot, jóvendőt. Megnéztem a nagy csillag
fényét s mondom neked hiába szölitott, hiába
hívt, én csak azt mondtam: mindent, de
mindent ott hagytok azért a kettőért: a te sze-
meidért. Megkérdelem tőlük, akarnak-e nekem
ragyogni, akarnak-e nekem fényesedni? Meg-
kérdezem tőlük akarsz-e az enyém lenni Nap-
nyugati tündér?

— A mi csillagaink két világ közt állanak
Murza, — sóhajtott a lány.

— Tudom én jól, — vette át a szót újra a
tatár. Te Napnyugat lánya vagy. Finom, ki-
művelt, szépséges uri kisasszony. En pedig
csak egy keleti barbar. Dürva, műveletlen. Te
gazdag vagy, én pedig szolga voltam. De csak
itt! Mert, látod, odahaza én se vagyok ám kol-
dus. Az apamnak tengernyi ménese, nyája
legel a steppén. Kamarájában ott van a Dahu-
rok aranya, kincse, gyémántja. Aki felesége-
mül jön, királynőül jön.

— Csacsi gyerek vagy Murza, — mosolyo-
dott el a lány. Azt hiszed csak a kincseidért
tudlak szeretni én. Ha koldus vagy, akkor is
csak azt mondom, érzem, amit a Dahurok fe-
jedelmének mondanék: Szerettek Murza! Szer-
ettek!

A tatár szeme kigyúlt, szép szabályos arc-
cán valami földöntúli öröm sugárzott.

— Tündérkel Edes tündérkel Akkor
mond, hogy az enyém leszel. Mond, hogy
a feleségem leszel.

— Elviszel magaddal Napkeletre?

— Itt maradok, ha akarod, vislek, ha ki-
vánod. Szolgád leszek örökre. Mindörökre.
— Szerettek Murza, — suttogta Katóka, —
de tudod te azt, hogy itt nálunk egymagában
a lány szava nem elég. Az apám beleegyezése
is kell.

(Folytatjuk.)

Kiadó
egy jincszoba. Baross
15. 4335

Ajánlat

KIRALY
kávét mégis a
legjobb! Ol-
csó, kiadó, ki-
válóan zama-
tos. Degenfeld-
tér 11. szám.

Szemüvegek.

nőmérők, látszerek leg
olcsóbban Paulo vérsző-
bélvezetőkészítő és lát-
szerkereskedőnél, Batt-
yány u 22. 3847

Legolcsóbban
tűzfát és szentet Ro-
senfeldnél vehet. Sa-
létrom-utca 12., vagy
megrendelhet. Tele-
fon 6-74. 3862

Tűzfifa.
szén vétele előtt ér-
dekldjön Fülöp és
Prohászka cégnél,
Mester-u. 28. 1513

Marbát.
4-5 darabot telettelés-
re elvállalok. Értekez-
ni: Mező Antal, Ujföld.
Fái-dűllő. 4397

Nemes
orgonafák olcsón kap-
hatók. Érdeklődni dél-
után dr. Szász. Piac 59.
1712

Eladók
öntött vaskályhák, egy
Meidinger, jókarban.
Hatvan 62. 1693

Köttőruhák.
eredeti bécsi modellek
Róth Zsuzsi divatszál-
lonjában, Piac 58. 1708

Oktatás

Tanárjelölt
alsóbb osztályu közép-
iskolások instruálását
vállalja. Külön külön,
vagy csoportban. Cim:
„D. U.” kiadóhivatalá-
ban. 4262

Orosz nyelvet
tanítok. Péterfia 6. há-
tulsó lakás, jobbra. 4396

Ebédkosztért
tanít latin-német sza-
kos tanárjelölt. Cim a
kiadóban. 1128

Kereslet

Megvételre
keresek Debrecen kör-
nyékén, lehetőleg közves
ut és állomáshoz közel
jó minőségű, sima fetü-
letű, barna homokbit
tokot, ca 30 kat. holdat,
mely lakó- és mellék-
épületekkel el van lát-
va. Cim megvételre a
kiadóhivatalban. 3193

Patkányfogó
kis kutyát megvételre
keresünk. Piac-u. 34.,
házfelügyelő. 1612

Mosdótalat
fürdőszobába, vízcsap
alá vennék. Ajánlatot
„Jókarban” jellegre ki-
adóba kérek. 4349

Házmestert
keresünk dec. 1-ére. —
Magoss György-tér 28.
4350

Deszkát veszek,
kb. 20 lapméterre ele-
gendőt. Alföldi-pince,
Bádogos-utca 1700

Kérés
pénzért társat keresek.
Csokonai-u. 34., ke-
resztépiület. 1699

Rádió

3 lámpás
rádió eladó. Apafi-utca
20. sz. 4197

Eladó állatok

Szépen
fejlett, fajtisza Rhode
Soland red tenyész-
kakasok és óriási bronz
pulykakakasok eladók.
Szent Anna 52. 4345

Leghorn-
kakasok, pekingi kacsa
gácsérok eladók. Zöld-
fa-utca 8. 4344

Autó
motor, kerékpár

XII. Steyer,
kötűnő karban, egész
kis kocsiara elcserehe-
tő. Neubauer sodrony-
gyár, Kétfalton-utca
4. Telefon 15-62. 4240

Eladó ház

Eladó
jókarban levő ház a Jó-
kai-utca elején, 3 mo-
dern, 5 szobás, parket-
tes lakással, 8% tiszta
jövedelemmel. Cim a
kiadóban. 1715

Villatelek.
Erdősor végén olcsón
eladó. Zöldfa-utca 8.
4343

Eladó ingóság

Gyermek-
sportkoszi, jó állapot-
ban, eladó. Miklós-utca
8. Házmester. 1710

Üzletberendezés,
pultok, üvegfal sürgö-
sen eladó. Hatvan-utca
11., udvarban. 1716

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és
Lapkiadó Vállalat Rt.
Felelős kiadó: dr. PA-
JOR GYÖZÖ igazgató.
Nyomdavezető: VARGA
ENDRE.